

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**In Vaticinia Isaiae, Prophetæ Clarissimi, Paraphrasis,
Heroico carmine conscripta**

Carpenteius, Joannes

Antverpiæ, 1588

Cap. 32.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68688](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68688)

8 Et cadet Assur in gladio non viri, & gladius non hominis vorabit eum, & fugiet non a facie gladij, & iuvenes eius vestigales erunt:

9 Et fortitudo eius a terrore transibit, & pauebunt fugientes principes eius: Dixit Dominus: cuius ignis est in Sion, & caminus eius in Hierusalem.

Tum cadet Assyrius non vestro casus ab ense,
Non hominum ferro, aut hasta confossus acuta,
(Non etenim illius quisquam de vulnere sese
Iactabit) cadet ille tamen, nulloque sequente
Puluerulenta fuga verret citus aquora turpi,
Lectaque de cunctis (præda pars optima) pubes
Seruitum vestris captiva vxoribus ibit.

At proceres (si quis de tot modo millibus vnus
Saluus erit) solo vitam terrore redemptam
In lucro ponent, vix se effugisse putantes.

Hæc ego, quæ canerem vobis, mihi vera Deum rex
Et rata promisit fore, maximus ille Deum rex,
Ante Sionæos cui plurima caditur ignes
Victima, cuius suus Solyma calet æde caminus,
Perpetuas flammæ & casta incendia seruans.

VATICINIORVM ISAIÆ

LIBER QVARTVS.

ONE modos tristes, o Calliopea sororum
Ter regina trium: satis, ab satis, horrida
bella,

Vastatas vrbes, euersaque regna, grauesque
Seruitij nexus, tolerataque vincula duris
Longum sub dominis, tristi defleuimus ore:
Libertas tam parua venit, gaudete piorum
Felices anima, libertas aurea, Christi
Munus & æternum memoranda mihi que tibi que
Quisquis es à Christi qui totus numine pende s.

Cap. 32.

1 Ecce, in iustitia regnabit rex, & principes in iudicio præerunt.

1 Tam redeunt læta sacula terris:

Ecce bonus magni moderandas orbis habenas

Suscipiet princeps, Rex augustissimus idem.

Hic inconcusso veri rectique tenore,

Iura suis æquata dabit, discrimine nullo:

Non illi furor indomitus, non indecor ira

Transuersam abripiet mentem, non gratia flectet,

Non pretium inuertet: leges & pacta valebunt,

Sanctaque diuersas iungent commercia gentes.

Ille & presidibus, quos totum mittet in orbem,

Iuris dicundi formamque modumque seuerus

Præscribet, quos fas ultra aut præcedere citra

Non erit, aut dextra laua. ve extendere funem.

Cap. 32.

Regnum hie
Hielechie flo-
rentissimum
describitur,
cuius sub ty-
po adumbrat
regnum illud
caeleste atque
diuinum, nul-
lis vnquam
saeculis inte-
riturum.

Quis

Quis fortunato tam fausti principis ortu,
 Non gaudere volet? quo pax regnante beatis
 Alma reflorescet terris, discordia passas
 Diffugiet lacerata comas, orbemque relinquet.
 Quis sensus vobis, mentem qua gaudia vestram
 Tum pertentabunt, vera ò pietatis amantes?

2 Non ita deprenso campi per nuda patentis
 Arua viatori, cum, tempestate suborta,
 Precipitant imbres, densisq; nigerrimus Auster
 Nubibus obduxit calum, casa fortè reperta
 Grata venit; non tam sitientibus vnda perusta
 Insperata solo saliens, non frigida saxi
 Umbra caui, tam dulce siti, tam dulce calori
 Arridet medius oblata Ammonis arenis
 Aestiferi, fuscam cancro torrente Syenem,
 Quàm bonus hic terris lato datus omine princeps
 Post longas clades miserandaque funera tandem
 Opportuna ferens misero solatia mundo.

3 Ille salutarì radiatus lumine terris
 Discutiet noctem, rectumque videre sequique
 Detergis oculis dabit, & caligine pulsa:
 Ille repurgata carumen ab aure reuellet,
 Ille auditum hebetem, tardumque ad sancta recludet
 Percipienda sacrae penitus mysteria legis.

4 Ille animos resides & pectora pigra mouebit,
 Ut sese attollant sensim, vanisque relictis
 Artibus, assuescant calesce capeffere dogma,
 Quo mox imbuti (dictu memorabile) blasas
 Iam tum etiam linguas in libera carmina soluent,
 Facta sui clarumque decus memorantia regis.

5 Tum sibi personam veterator hypocrita flebit
 Detrahier, retégique palàm sua furti dolosque
 Miratus, cedit sceptris, & fascibus ultro,
 Non olim ad tales unquam reuocandus honores:

6 Quippe diu barba mentitus, & ore, togag;
 Doctrinam sanam, & verae pietatis amorem,
 Venditat infulso sua somnia vana popello,
 Impositor malus, & magno temerarius ausu,
 Falli posse Deum credens, cui nulla latentis
 Non animi secreta patent, cordisque recessus,
 Lingua aliud promptum gestat, quam pectore clausum,
 Namque serenata ficta sub imagine frontis,
 Occulit egregie crudeles pectoris astus,

R 3

Et

2 Et erit vir sicut qui absconditur à vento, & celat se à tempestate, sicut riuus aquarum in siti, & umbra petrae prominentis in terra deserta.

3 Non caligabunt oculi videntium, & aures audientium diligenter auscultabunt.

4 Et cor stultorum intelliget scientiam, & lingua balborum velociter loquetur & plane.

5 Non vocabitur vltra is qui insipiens est, princeps: neque fraudulentus appellabitur maior.

6 Stultus enim fatuus loquetur, & cor eius faciet iniquitatem, ut perficiat simulationem, & loquatur ad Dominum fraudulenter, & vacuam faciat animam esurientis, & potum sitienti auferat.

Pharisæi &
 hypocritæ.

Et pacem vultu simulans, fera bella retractat,
 Hic est (quanquam illi penus undique turgida ructet)
 Qui populo durus, potumque cibumque roganti
 Perneget annonam, cellasque atque horrea claudit,
 Lethifera indicens misera ieiunia plebi.

Denegatio sa-
 nae doctrinae.

7 Fraudulenti vasa
 pessima sunt: ipse e-
 nim cogitationes cō-
 cinnavit ad perdēdos
 mites in sermone
 mendacij, cum lo-
 queretur pauper iudi-
 cium.

7 Heu quàm triste sonat sceleratis facta sagittis
 Theca viri fraudes vibrantis ab ore dolosque!
 Non hac tela chalybs, non ferreus umbo retundet,
 Non lorica trilix, clypei-ve decemplicis orbis:
 Namque improuiso non obseruabilis ictu
 Corda incauta ferit cautus iaculator, & imis
 Non intellectum vulnus pulmonibus abdit.
 Sternuntur mites animi, mansuetaque passim
 Pectora, mendacis linguae confossa veruto:
 Atque adeò hæc audet, terras radiante per omnes
 Iustitia, & regnante Deo, qui paupere quamuis
 Venerit huc cultu, vilique abiectus amictu.

8 Princeps verò, ea
 quæ digna sunt prin-
 cipe cogitabit, & ipse
 superduces stabit.

8 Imperium tamen ille tenet, semperque tenebit
 Supra omnes magnus reges, & iura beatis
 Sancta dabit populis, & principe digna loquetur
 Magnanimo, quæ nulla sequens aboleuerit atas.

9 Mulieres opulenta
 surgite, & audite vo-
 cem meam: filia con-
 fidentes percipite au-
 ribus eloquiū meum.

9 Ad vocem hanc, vos o matresq; nurusque superbae,
 Vos o præstanti fidentes dote puella,
 Surgere oportuerat, meque exaudire vocantem:
 Sed quia consiliis præbere salubribus aures
 Abnuitis, iam nunc haud mollia fata ferenti
 Credite, & inuita mentem his aduertite dictis.

Ad ciuitates
 Israël hunc
 sermonem
 quidam refe-
 runt.

10 Post dies enim &
 annum vos cōturba-
 bimini confidentes:
 cōsummata est enim
 vindemia, collectio
 ultra non veniet.

10 O semper rebus nimium sublata secundis,
 Instabilique tuæ sortis confise sereno
 Hebrae infelix, spem pone, & inania vota,
 Nec tibi perpetuam demens promitte quietem:
 Hora citis instat calo delapsa quadrigis,
 Noctem hyememque ferens, tempestatemque sonoram,
 Qua concussi animi turbatæque corda fatiscunt.
 Vltima iam vobis spumat vindemia, matres
 Isacides; frustra venturo dolia baccho,
 O nymphae, nymphae Hebraides rimosa picatis:
 Ne mihi, ne quaeso posthac vindemitor vllas
 Collibus his speret, damnatis collibus vnas
 Colligere, aut domitis mustum extorquere racemis.

11 Obstupescite opu-
 lenta, conturbamini
 confidentes: exiite
 vos, & confundimi-
 ni, accingite lumbos
 vestros.

11 Flete nurus, vestras abreptum protinus iri
 Diuitias, vobis, quæ fastum animosque superbos
 Tanquam perpetuò mansura inflare solebant.

Flete

Flete nurns, miseris nudatæque pectora palmis
Plangite, cuncta breui sors inuida turbine vertet.

¹² Vellite praduro plangentes ungue papillas;
Nam nihil ex patria vobis regione relictum est,
Vitisfera regione, & amabilibus palmetis,
Quam desiderium serum & crudele, nec ullo
Quamlibet anno so sæcli solabile tractu.

¹³ Namque tuum, Iudæa, solum quod mille iuuenis,
Mille modo felix populus proscindit aratris,
Non frustra credens letis sua semina sulcis,
Heu subito densi complebunt undique sentes,
Spinæque, vepresque, & vulnifici paliuri.

Quod si non aliam promittunt fata beatis
Electisque agris faciem, quos sapius ipse
Præsens incoluit Dominus; quanta urbibus illis
Quam metuenda manent diuini exempla furoris,
Quæ, quid sera vehat venturi temporis hora
Secura nimium, tantum præsentia spectant!
Exercetque leues choreas, nec sanius ipsis
Ogygiis furiunt repetita per orgia bacchis!

¹⁴ Ergo prophanata Dominus migrabit ab ade,
Sacra, suosque ferens toties irrisus honores;
Desertoque foro, & populosa mœnibus urbis,
Quam coluisse prius terris magis omnibus vnã
Fertur, ad ignotas longè se transferet oras.

Vt verò semel ipse adytis exceßerit, ingens
Se subito offundet templi penetrabilibus horror,
Noxque caput ferale nigris adoperta tenebris,
Terrificum latè inducet super omnia peplum,
Turrèsque sacræsque specus, atque antra profunda
Horribili inuoluet nebula, fumoque perenni.

At prata hæc, hæc prata, hæc herbi feras conualles
Maiori toties tonsas, totiesque minori
De gregibus lectis pecori, petulantis onagri
Vngula dura teret, nec pascua nota reductus
Grex repetet; donec celo demissus ab alto
Spiritus arcana terras afflauerit aura,
Multiplicique auctum factu renouauerit orbem.

Nam tum tempus erit, cum verticibus frondosis
Protendens frontem latè Carmelus honoram,
In saltus humiles subito mutatus abibit.

¹⁶ Et tamen has saltus, hæc sola & deuia lustra
Iuris sanctus amar, verique incana repertrix

Instituta,

12 Super hubera plā-
gite, super regione
desiderabili, super vi-
nea fertili.

13 Super humū po-
puli mei spinæ & ve-
pres ascendent: quā-
tò magis super om-
nes domos gaudij ci-
uitatis exultantis.

14 Domus enim di-
missa est, multitudo
urbis relicta est, tene-
bræ & palpato factæ:
sunt super speluncas
vsque in æternum,
Gaudium onagrorū
pascua gregum,

15 Donec effundatur
super nos spiritus de-
excelsi: & erit desertū
in charmel: & char-
mel in saltum repu-
tabitur.

16 Et habitabit in so-
litudine iudicium, &
iustitia in charmel se-
debit.

Vocatio Gen-
tium per pro-
pagationem
legis euange-
licæ.
Ceremonia-
rum Mosaicarum
finitis &
interitus.

Iustitia, aeternum stabilita sede tenebunt.

17 Et erit opus iustitiae pax, & cultus iustitiae silentium, & securitas usque in sempiternum.

18 Et sedebit populus meus in pulchritudine pacis, & in tabernaculis fiduciae, & in requie opulenta.

19 Grando autem in descensione saltus, & humiliatione ciuitas humiliabitur.

20 Beati qui se minatis super omnes aquas immittentes pedem bouis atque asini.

Cap. 33.

1 Vae qui praedaris, nonne & ipse praedaberis? Et qui spernis, nonne & ipse sperneris? Cum consummaveris depraedationem, depraedaberis: & cum fatigatus defeceris contemneris, contemneris.

2 Domine, miserere nostri: te enim expectauimus, esto brachium nostrum in mane, & salus nostra in tempore tribulationis.

3 A voce angeli fugerunt populi, & ab exaltatione tua dispersae sunt gentes.

17 Ponè aderunt comites, pax aurea, munus opusque Iustitiae, pacisque soror, secunda futuri Letaque, animi solamen dulce remissi.

18 His meus hic populus felix in saltibus auum Transiget innocua per tuta silentia vita, Pace fruens, quam nulla dies, nulla auferet atas, Nulla interuertet tempestas, nulla laceffet Sors mala; quippe cui solidas in pectora vires Sufficiet generosa fides, arx sola sereni Inconcuissam animi pollens seruare quietem.

19 Qui verò hos extra saltus tentoria figent Urbis clamorosa foralitigiosa secuti, Obruet ira Dei, lapidosos grandinis imbres Sulphureosque pluens ruptis è nubibus ignes, Urbs ciuesque cadent, magna insignique ruina Prostrati.

20 sed vos o terque quaterque beati Agricola, hoc ipso Iudae de semine nati, Qui patrios vetiti vestro proscindere sulcos Vomere, postea alijs seritis sub solibus arua, Seminaque irriguis non irrita creditis agris! Nam vestro veniet seges haud ingrata labore, Qua bouis atque asini quondam pede trita sonante, Horrea congestis frugum cumulabit aceruis.

1 At tu, qui spoliis praedaeque incedis onustus Sanguinea, caloque fremens terrisque minaris, Humani generis prado, certissimus hostis, Diuum hominumque ferus contemptor, pone superbos, Dum licet, ore animoque sonos. non semper eodem Stat fortuna loco: cui Sol oriensque, cadensque Non satis ad praedam patuit, cui nulla rapina Non placuit, cui iura fuit legesque fidemque, Quaeque homines ducunt sanctissima, frangere ludus; Hostibus ecce tuis rapieris praeda vicissim, Ereptosque gemes merito calcatus honores.

2 Siceat o genitor, rata sunt quaecumque precamur, Et populi miserere tui non digna ferentis: Nam te expectamus, te solum in vota vocamus; Maturam pater omnipotens in rebus egenis Affer opem, clypeoque tuae nos protege dextra.

3 Audimur: caelo Deus annuit almus ab alto, Increpuitque suos hostes, fugere phalanges Attonita, postquam caelo vox missa tonante

Perculis

Synagogam Iudaicam intelligit, quod & aptissime in haereticos & eorum receptacula quadrabit. Apostrophe ad Apostolos & praedicatorum verbi Dei

Cap. 33. Inuehitur in hostem generis humani sub persona Sennacheribi,

Precatio cum fiducia.